

DJSE

*Drs. F. Matser – kolonel van de militair psychologische en sociologische dienst**

Boze tongen beweren dat het nieuwe operationele NAVO-concept slechts dient om overbodige staven en generaalsfuncties in stand te houden. Mensen die dat zeggen begrijpen echter volstrekt niets van dit nieuwe, baanbrekende concept. Even de feiten. DJSE staat voor *Deployable Joint Staff Element*. Het idee is even simpel als doeltreffend. Je hebt een heleboel stafcapaciteit¹ en die wil je zo economisch mogelijk gebruiken om leiding te geven aan een *NATO Response Force* (NRF)-operatie. Je voegt dus tijdelijk twee staven samen (dat klinkt echt heel doelmatig) en gaat dan vanuit twee fysiek gescheiden locaties (dat klinkt heel verwarrend voor onze tegenstander) leidinggeven aan één operatie (dat klinkt heel vastberaden).

Een kind kan de was doen. De ene commandant geeft leiding aan de operatie, en de andere commandant heeft veel tijd om na te denken (doorgaans een schaars goed in drukke banen, dus dat is zeer positief voor de reflexieve ontwikkeling van vlag- en opperofficieren). De leidinggevende commandant bevindt zich daar waar hij het hardst nodig is (reist dus veel heen en weer tussen beide duizenden kilometers uit elkaar liggende locaties, wat hem ook tijd geeft om na te denken). In beide fysieke locaties (pragmatisch en kernachtig *Main* en *Forward Element* genoemd) sturen twee *Chiefs of Staff* in onderling overleg via de telefoon, de gezamenlijke staf aan. Bij oppervlakkige beschouwing lijken twee Chiefs of Staff in één hoofdkwartier een beetje veel en in strijd met de eenheid van

commandovoering, maar deze aanpak geeft beide functionarissen volop gelegenheid om gedurende de operatie het consensusstreven te beoefenen, een aspect dat niet meer weg te denken is in onze hedendaagse *Comprehensive Approach*. Dus ook dat is pure winst! Al met al levert het DJSE-concept dus een geweldige bijdrage aan de verdere vorming van onze vlag- en opperofficieren; een categorie die door haar drukke werkzaamheden vaak nauwelijks meer toekomt aan persoonlijke ontwikkeling.

Maar dat is niet het enige voordeel van DJSE. Doordat het hoofdkwartier zich op twee plaatsen bevindt, is het onmogelijk om het in één klap uit te schakelen. Twee locaties zijn dus een geweldige verbetering voor de *force protection* van de NAVO. *Separate but inseparable* gaan beide delen van het hoofdkwartier zo, welhaast onverslaanbaar, samen voorwaarts. Hoera! Dat heeft de NAVO toch maar mooi verzonnen en deze briljante zet is de vaak overgewaardeerde Clausewitz volstrekt ontgaan. Het wordt nu echt tijd dat we 's mans verouderde, ondermaatse analyses over eenheid van plaats, inspanning en commandovoering volledig herwaarderen. Immers, had bijvoorbeeld Napoleon leiding gegeven aan zijn Russische veldtocht vanuit pak-hem-beet Wenen en Parijs gelijktijdig, dan zouden we nu in Moermansk allemaal Frans spreken en zou deze veldtocht niet de boeken zijn ingegaan als een majeur debacle.

Natuurlijk. Een enkele pessimist werpt tegen dat dit concept, in het verleden ontwikkeld om de NRF aan te sturen, misschien minder geschikt is voor toepassing binnen de totale NAVO-organisatie, omdat de politieke wil (en het geld) zou ontbreken om de NRF ooit

* Op deze plaats vindt u afwisselend een bijdrage van kolonel (KL) Frans Matser en luitenant-kolonel der Mariniers Marc Houben.

1 Concreet gaat het om de *Joint Forces Command's* (JFC) in Brunssum, Napels en Lissabon en de voormalige *Land Component Command* (LCC) in Heidelberg en Madrid, die allemaal in de loop van 2010 zijn gereorganiseerd.

in te zetten. Een enkele zwartkijker voegt daar nog aan toe dat in de praktijk alle feitelijke operaties: ISAF, KFOR, OUP (*Operation Unified Protector*), OOS (*Operation Ocean Shield*) et cetera, heel anders aangestuurd worden. Maar deze mensen onderschatten volkomen de flexibiliteit van ons slagvaardige bondgenootschap, waar alles wat vandaag groen is, morgen weer rood kan zijn. En andersom.

Daarnaast is het samenwerken in één staf tussen twee groepen van enige honderden volslagen vreemden voor elkaar, absoluut zeer verfrissend. Op die bureaugenoot en zijn voorspelbare ideeën, met wie je bovendien al tien keer op oefening bent geweest, zijn we inmiddels allemaal wel uitgekeken. We zorgen gewoon dat we alles tot in de puntjes coördineren via enige honderden heldere *Standard Operation Procedures* (SOP's) en dat we alle losse eindjes aan elkaar knopen in een paar werkgroepen en boards. Er zijn mensen die 22 werkgroepen en boards binnen één hoofdkwartier veel vinden, maar dat is kinnesinne. Zij zijn niet op dit briljante idee gekomen. Tijdens al die vergaderingen sparen die stafofficieren immers een hoop energie, die ze dubbel en dwars kunnen gebruiken in de beperkte tijd tussen die vergaderingen waarin ze moeten proberen hun werk te doen. Zo worden ze gedwongen steeds doelmatiger te werken. Het resultaat behoeven ze dan alleen nog maar even af te stemmen met iemand die 2000 kilometer verderop werkt. Maar dat is, zoals u weet, een peulenschil met de moderne techniek.

We weten immers allemaal hoe goed we er voorstaan met onze hypermoderne NAVO-communicatie-infrastructuur. Iedereen die wel eens een video-teleconferentie (VTC) van ons bondgenootschap heeft mogen bijwonen, zal dat volmondig kunnen beamen. Vlekkeloze verbindingen, scherpe beelden, prachtig geluid en tientallen lijnen kunnen zonder enig probleem naast en door elkaar worden gebruikt. Daar kunnen ze bij amateurs als Skype en MSN nog wat van leren. Allemaal volledig passend bij de kennis en vaardigheden van de huidige internetgeneratie. En wanneer was de laatste keer dat de netwerken of het intranet van één van

onze hoofdkwartieren eruit lag? Was dat alweer 1985? Ik kan het me niet herinneren. Kortom, succes verzekerd. Dus al met al is de DJSE-aanpak verfrissend, levert maximale training in fysiek en digitaal vergaderen, en stimuleert in hoge mate het improvisatievermogen van de militairen.

Dat daarbij in de nieuwe DJSE-structuur de bekende, uitgekauwde en volstrekt achterhaalde J-structuur eindelijk is losgelaten, maakt het geheel alleen maar aantrekkelijker. Flauw natuurlijk dat het hogere niveau (SHAPE) en lagere niveau (de overige *Component Commanders*) dat nog niet hebben gedaan, waardoor soms enige verwarring ontstaat over wie met wie moet zakendoen. Maar dat is natuurlijk van tijdelijke aard. Op korte termijn zullen ook SHAPE en de operationele hoofdkwartieren die vermadelijke uitgekauwde J-structuur loslaten en de zegeningen van het nieuwe concept omarmen. Namen als *Joint Synchronization and Execution Branch*, *Joint Effect Management Branch* en *Knowledge Management Directorate* spreken immers veel meer tot de verbeelding dan saaie, nietszeggende acroniemen als J2 of J3.

Resumé: met de introductie van het DJSE-concept op het operationele niveau van commandovoering heeft de NAVO een geweldige stap voorwaarts gedaan. Nu kunnen we eindelijk de inzichten van de briljante concepten zoals *Comprehensive Approach*, *Effect Based Operations* en *Network Centric Warfare* in volle omvang toepassen. *DJSE is a small step for NATO, but a big step for Joint Warfare!*

En daarmee is alles gezegd. Het is dan ook mijn stellige overtuiging dat dit baanbrekende concept in een mum van tijd de hele wereld zal veroveren. Rusland, China, de Centraal Afrikaanse Republiek, allemaal zullen ze overschakelen op deze briljante NAVO-vernieuwing. Zou iemand bij de NAVO er aan hebben gedacht om het patent aan te vragen? Dan zijn NAVO's financiële problemen ook gelijk opgelost. Zoveel is zeker, dit nieuwe operationele DJSE-concept zal de volgende eeuwwisseling moeiteloos doorstaan. Dat zal iedereen na het lezen van deze beknopte analyse volstrekt duidelijk zijn. ■